

- Karmaşaları önlemek için yatırımlara bu mevzuat yürürlüğe girdikten sonra başlanmalıdır.

3. Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanım bilincinin gelişmesi için kamu yönlendirmesiyle meslek odaları, üniversiteler, kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimlerin katkısı ile tüm il-ilçelerde örnek uygulamalar gerçekleştirilmelidir.

4. Enerji sektöründe yapılacak yeni yatırımların lisanslanması, teknik açıdan denetlenmesi ve gerekli yatırım ihalelerinin yapılması da dahil ETKB'nin asli görevlerini ifa etmesi; EPDK'nın ise düzenleme ve denetimler ile müteakip yaptırımları belirleyen kuruluş rolüne dönmesi daha gerçekçi bir yapı olacaktır.

5. Enerji sektöründeki sorunları derinleştiren kamuyu küçültme, işlevsizleştirme, özelleştirme uygulamaları son bulmalı; kamu kuruluşları güçlendirilmelidir. Doğal gaz ve petrol arama, üretim, iletim, rafinaj, dağıtım, satış faaliyetlerinin entegre bir yapı içinde sürdürülmesi için BOTAŞ ve TPAO, Türkiye Petrol ve Doğal Gaz Kurumu bünyesinde; elektrik üretim, iletim, dağıtım faaliyetlerinin bütünlük içinde olması için de EÜAŞ, TEİAŞ, TEDAŞ, TETAŞ eskisi gibi Türkiye Elektrik Kurumu/TEK bünyesinde birleştirilmelidir.

6. Enerji üretim yatırımlarında çevreye verilen zararın asgariye indirilmesi temel ilke olmalıdır. ÇED raporları ve EPDK lisans detaylarına ulaşımında saydamlık sağlanmalı; lisans verilmeden önce “ÇED Uygundur” Belgesinin alınması zorunlu olmalıdır. Daha önce lisans almış olup bu belgeyi alamayan ve mevcut ÇED belgeleri iptal edilen yatırımların lisansları iptal edilmelidir. ÇED raporu ve EPDK lisans tadilat başvurularında, sonradan yakıt değişimine, özellikle yerli

kömürden ithal kömüre geçiş ve abartılı kapasite artırımlarına izin verilmemelidir.

7. Kömür yakıtlı santrallerde akışkan yataklı teknolojiler kullanılmalı, mevcut ve yeni kurulacak santrallerde baca gazı arıtma tesisleri ve yüksek verimli elektro filtrelerin bulunması şart olmalıdır. Doğal gaz yakıtlı santrallerin sınırlı su kaynaklarını daha da azaltacak su soğutmalı sistemler yerine hava soğutmalı sistemler kullanması sağlanmalıdır. Termik santrallerde gerekli revizyon, kapasite artırım çalışmaları hızla sonuçlandırılmalı, atıl durumdaki kapasiteler devreye alınmalı, kömüre dayalı termik santrallerin teknik verimleri ve emre amadeliği yükseltilmeli, çevre kirliliğini azaltacak önlemler alınmalıdır. Kamu kaynakları kullanarak rehabilite edilen santrallerin özelleştirilmesine son verilmeli; “Amil-i Mütihazsıs” olmayan yabancı firmalara ihalesiz rehabilitasyon işlerini verme uygulaması durdurulmalıdır.

8. Elektrikte % 15'lere varan kayıp ve kaçak oranını azaltacak yatırımlar hızla yapılmalı; tasarruf ve verimlilik konularında gerekli hukuksal düzenlemeler yapılmalıdır.

9. Kamunun devam eden hidrolik santral projelerinin gerekli kaynaklar aktarılarak hızla sonuçlandırılması sağlanmalıdır. EPDK lisans verdiği santrallerin yapım çalışmalarının öngörülen süre içinde sonuçlanıp sonuçlanmadığını denetlemelidir. EPDK'dan lisans alan hidrolik santral projelerinin yalnızca beşte birinin yatırım gerçekleştirme oranının % 35'in üzerinde olması, durumun ciddiyetini ortaya koymaktadır.

10. Rüzgâr santrallerinin şebekeye bağlanma ve sistem dengesi teknik olarak incelenmeli, bu konudaki problemler gerekirse AR-GE

destekleri ile çözümlenmelidir.

11. Jeotermal kaynaklı elektrik üretimi için mevcut (500 MW) kapasite değerlendirilmeli; on binlerce evin jeotermal sıcak su ile ısıtılması sağlanmalı; jeotermal kaynakların yoğun kentsel yerleşkelerin bölgesel ısıtılmasında öncelikle kullanılması zorunlu olmalıdır.

12. Güneş enerjisi potansiyelinin tam olarak değerlendirilebilmesi için temel bir yasa çıkarılmalı, ikincil mevzuat bu yasaya göre uygulamaya konulmalı; güneşten elektrik enerjisi elde edilmesi için teknoloji seviyesi tespiti, AR-GE faaliyetlerinin kapsamı, yöntemi, pilot tesis, üretim tesisleri, imalat montaj aşamaları planlanmalıdır. Fotovoltaik piller (PV) ve yoğunlaştırılmalı sistemlerin yerli üretimi hedeflenmelidir.

13. Binalarda mimari tasarım, ısıtma/soğutma ihtiyaç ve ekipmanları, yalıtım ihtiyaç ve malzemeleri, elektrik tesisatı ve aydınlatma konularında normlar, standartlar, asgari performans kriterleri ve prosedürleri kapsayan yönetmelikler EİE, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ve meslek odalarının katılımıyla hazırlanarak yürürlüğe konulmalı, uygulama denetlenmelidir.

14. TÜBİTAK Marmara MAM benzeri akademik bilimsel araştırma kuruluşlarının sayısı artırılmalı; Muğla, Adana, Mersin, Harran Üniversitelerinde “Güneş Enerjisi Teknolojileri”, Afşin Elbistan'da “Linyit/Kömür Yakma Teknolojileri”, İzmir ve Çanakkale'de “Rüzgâr Santralleri”, Ege Bölgesinde “Jeotermal Enerji”, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde “Hidrolik Enerji”, Çukurova ve GAP Bölgesinde “Biyoyakıt” Araştırma Merkezleri kurulmalıdır.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası